

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijače velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Reakcija in korupcija na Nemškem.

Po končani zadnji veliki vojni je francoski publicist v „Revue de deux Monde“ članek priobčil, v katerem je trdil, da se bode nemška prevzetnost kruto na Nemcih samih maščevala, ker so izgubili čut do prave svobode in posebno čut pravičnosti do drugih narodov. Z zasmehom, kakor po navadi so Nemci te besede prezirali, a denes se ne smejejo več. Strašno hitro, hitreje nego je bilo misliti, je prešla na Nemškem zmagovalna pijanost, in ta sicer tako visoko omikani narod sam sprevida, da je padel, da so mu prinesle njegove zmage — ne svobode in značajnosti, temuč reakcijo od zgorej in spačenost od spodaj. In utihnili so oni navdušeni poeti, ki so v lepih in kosmatih rimah ob vojni nemško svobodo rotali in pozivali in „ves francoski kvark“ k vragu želeli. Utihi so pa tudi oni nemški prusofilni kričači v novinah in po govoriščih, ki so gledali in kazali v Berlin kot v raj, kjer se raja svoboda za ves svet, kamor je treba težiti vsem narodom.

Vsak, kdor nij tako pojma liberalnosti in svobode izgubil, da bi mislil, ka je proganjanje in ščuvanje katoličanov liberalnost in svoboda, nij nikoli verjel na pruskonemško svobodo. A zdaj, ko je na minister-sko-pruski prvi stol posajen znani reakcionar in sabljar Roon, sprevidijo tudi prejšnji slavitelji prusizma, da krivične vojne mogoteev ne donašajo zmage narodu in njegovim pravicam, temuč da bič, s katerim se ljudstvo tepe, v roci zmagovalnega vladarja utrdijo.

Še hujše natražnjaško zaobrnenje kakor v višjih vladnih krogih pruskih, pak je znamenovati v nemškem narodu in nemškem značaju samem. Zmage na Francoskem nam-

reč v Nemcih nijso naredile boljših „nрав in strahu božjega“, kakor je ob svojem času stari lisjak in „viteški starec“ cesar Wilhelm iz Francoskega na Nemško telegrafično pro-rokoval, — temuč rodile so narodno spače-nost, korupcijo.

Da se nam ne bode reklo, da enostransko sodimo ali da iz nas govori kaka politična mržnja na Nemce, naj povemo samo to, kar se iz Hamburga piše dobro nemškemu, prusoljubemu časopisu, v trgovskih in ustavovernih krogih spoštovane „Triest. Zt.“

Ta list prinaša 8. jan. dolg članek v katerem hamburgsk Nemec piše, da so milijarde, katere so Nemci iz vojne odnesli, nemški deželi in narodu ne na korist, temuč na kletev in pogubo. „Onih 5 milijard je prava nesreča za Nemčijo, — piše Nemec —; njih učinek je hujši, kakor bi bil vojni uspeh sovražnikov.“ Pisec razpeljuje kako se je začelo zdaj borzno sleparstvo, ki rodi med Nemci globoko podlost src („bodenlose gemeinheit der gesinnung“). Gode se zdaj praktike najškanjalneje vrste; veliki dobički so čut poščenja umorili, laž in varanje se širi. Trgovinski stan je začel v zrnu gnjiti, in kjer veliki hodijo naprej, pojdejo mali kmalu za njimi. Iz teh krogov se korupcija razliva med druge. Najbolj čislane juriste in politike vidimo za neizmernim dobičkom v špekulacije spuščati se.

Ravno tako uradništvo, katero je v zadnjih 20 letih bilo izrejeno kot breznačajno in odvisno, izkuša zdaj zunaj službe pri špekulacijah in podvzetjah bogateti. Tudi v ljudsko zastopstvo je zašlo „ustanovniško sleparstvo“ in dobičkarstvo.

„To so žalostna razmatranja s katerimi končamo staro leto — pravi ta nemški pisec —; jaz se bojim da bode nastopajoče

leto prineslo nam rezultate, ki bodo tem podobni. Gospodarsko življenje je skozi in skozi nezdravo postalo.“

Vidimo torej da naši Nemci pač nemajo uzroka na severno „magnetno goro“ poželjivo gledati. To pa bi imelo baš naše avstrijske Nemce podučiti, da le pravičnost do drugih narodov, le poravnaje preprirov — ne pa nasilno progazanje in poteptanje političnega protivnika — pelje k pravi svobodi in zdravemu narodnemu blagostanju. Žalibog da med njimi tega izpoznanja ne vidimo, ker ravno se tudi naši Nemci pripravljajo, da bi s svojo „volilno reformo“ nas Slovane premagali tako kakor so njih bratje Francoze.

Politični razgled.

Notranje dežele.

Državni zbor ima svojo prvo sejo po praznikih 15. januarja, a volilne reforme nij na dnevnem redu, kakor so to obetali ustavovorni listi. Pač pa nahajamo med drugimi stvarmi dva vladna predloga: a) o reguliranju plač državnih uradnikov in b) o zidanih dalmatinske železnice od Splitske do Knina. Dalmatinski poslanci tedaj dobodo darilo za svoje čudno vedenje v državnem zboru. Tudi mi Slovenci smo že enkrat kaj enacega doživeli; železnico res imamo; kaj pa z našimi narodnimi pravicami? Pripomagali so naši poslanci utrditi dualizem in z njim nemško in magjarsko hegemonijo za lečnato jed ene železnice katero bi bili brez tega, tudi dobili. Da bi se Dalmatincem enaka ne pripetila!

Volilna reforma vedno bolj pokaže svojo golost. Ministerstvo je izmed sebe volilo komitè treh ministrov: Lasser, Banhans, in Chlumecky, kateri se je posvetoval z zastopniki raznih dežel in zdaj že skoro za vse dežele število poslancev odločil. Imele bodo tedaj v državni zbor direktno voliti: Nižje-avstrijsko 35 (dozdaj 18), Zgornje-

Listek.

Ivan Erazem Tatenbah.

Izvirni historični roman iz slovenske zgodovine.

(6. nadaljevanje.)

Vukovački je strmel. Kaldi nadaljuje: „Ti veš, da je Kaldi italijanskega roda in nema uzroka v Nemce zaljubljenim biti. Proklete! Povsod so me nazaj devali, in golobrade nemške dečake pred-me porivali. Bodi brez skrbi: z isto vernostjo s toboj nad Nemce, kakor prej z Nemci na druge. To je naš posel. In kadar končamo, znaš, za našam se na tebe, da se ne bode treba pritoževati.“

„Gotovo ne“ — odgovori Vukovački. — „Ali prosim te, ne govori več, in z nikomer o oni svoji domišljenosti, z nikomer!“

„Tu imaš roko, in posuši se naj, ter v živi koži naj me vrag odnese, če s kom o tem govorim.“

Nekoliko časa razgovor utihne in moža sta pridno po čaši posezala. Kaldi je opazil, da Vukovački njegova slutnja ali njegovo pogojenje stvarij nij razveselilo. Izkušal je torej vtis hitro izbrisati, pripovedovaje tovarišu to in ono nevažno bajko, da bi se razmislil. Tako je po nevedoma zašel zopet na Tatenbaha. Na vse Vukovački nij odgovarjal, samo ko je Kaldi med drugimi slabimi lastnostimi (dobrih nij videti hotel) naštel tudi to, da Erazem Tatenbah zelo v vraže in čaravnosti veruje, povzdigne Vukovački glavo in ga jame na tanko o tem izpraševati.

„To bi se dalo izvrstno porabiti,“ pravi Vukovački zamišljen. „Opomni me jutri ali kasneje, o tem je treba preudarjati.“

Jurij Gornik pride v sobo in ko na vprašanje pové, da je že kasno čez polnoči, vzdigneta se tudi zadnja dva pivca, da bi šla k pokoju.

Šesto poglavje.

Iz spanja grof se prebudi
Tako mi pravi, govori:
Brž, blape! konje osedlat!
Tak se hoče dozdevat!
Da mlada vpije Alenčica.
Narodna.

Drugo jutro je bilo solnce že visoko na obzorji, predno je bil Tatenbah pripravljen na odhod. Mnogozaužito sinočnje vino mu je bilo spanje podaljšalo in nasledki tudi nijso zaostali. Bil je razdražljiv in sluge so to neugodno občutili morali.

Okolo desetih se vzdignejo. Četrt ure navzdol so morali po slabem, bolj stezi nego kolovozni cesti podobnem strmim potu peš hoditi do ceste, kjer so jih v samotni krčmi od včeraj čakali osedlani konji.

Bili so komaj šestdeset korakov od vinogradne hiše, ko prav tik njih v vinogradu med gostim zelenim trsjem Tatenbahov ve-

avstrijsko 16 (dozdaj 10), Solnograško 4 (dozdaj 3), Tirolsko 17 (dozdaj 10), Vorarlbersko 3 (dozdaj 2), Štajersko 21 (dozdaj 13), Koroško 8 (dozdaj 5), Kranjsko 10 (dozdaj 6), Trst 3 (dozdaj 2), Češko 90 (dozdaj 54), Moravsko 34 (dozdaj 22), Silezsko 11 (dozdaj 6), Bukovina 8 (dozdaj 5), in Dalmatinsko 8 (dozdaj 5), Gorica 3 (dozdaj 2), in Istria tudi 3 (dozdaj 2). Po dogovoru s štajerskimi državnimi poslanci bi imeli voliti: mesto Gradec 2 (dozdaj 1), mesta in trgi gornjega, srednjega in spodnjega Štajerskega tudi po 2 (dozdaj po 1); število kmetskih poslancev pa bi se naj pomnožilo od dosedanjih 5 na osem ali na deset, kar še nij odločeno. Po tem takem bi slovenska mesta in trgi imeli voliti 2, kmetske občine pa 4 poslance.

Za **Češko** so tudi volilni okraji že odločeni, in sicer volijo mestne skupine na 27,000 do 44,000 prebivalcev po enem poslancu, v kmetskih skupinah pa pride en poslanec na 120,000 do 150,000 ljudi; tedaj stara krivica proti kmetskemu prebivalstvu še podvojena po tem načrtu. Ako po tem sodimo na druge dežele, se pač mi Slovenci ne moremo veseliti postave, katera bode en del prebivalstva tako neopravičeno protežirala proti drugim.

V **Dalmaciji** se število poslancev iz skupine velikih posestnikov ne bode pomnoževalo, zato pa dobi vsaka treh trgovinskih zbornic svojega poslanca, in skupine mestnih in kmetskih skupin tudi za enega poslanca več. Po tem načinu bode zopet samo lahonska stranka dobila več sedežev.

Vnanje države.

Bivši francoski cesar **Napoleon III** je umrl 9. jan. v Chislehurstu. —

Znani ogerski potovalec **Vambéry**, kateri je že pred 10 leti prepotoval skoro vso srednjo Azijo in tamošnje razmere dobro pozna, razglasa v „P. Ll.“ jako zanimivo pismo o srednje-azijatskem vprašanju. Vambéry opominja, da je on prvi opozoril Angleže na veliko nevarnost, katera žuga njihovim vzhodnje-indijskim deželam po približevanju Rusov. Tačas je Lord Palmerston lehkomišelnost se dal tolažiti po noti Gorčakov-a od 21. novembra 1864, v katerej je ruski minister trdil, da Rusom niti na misel ne pride, srednjo Azijo si prisvojiti. Med tem pa so Rusi leto za leto naprej segali, vzeli Taškend, si podvrgli kanate kokanjske, in bokarske in ruski kozaki so napajali svoje konje v reki Onus na meji Afganistan-a; Angleže pa so vedno pomirjevali s prijateljskimi notami. Ako se Rusom, kar nij dvomiti, posreči, da vzemó Kivo, potem pridejo v last ustja Onusa glavne žile srednje Azije in si lahko prisvojijo Herat in Kanduhar, severni vhod v Indijo. Vambéry sodi, da bodo Rusi najdalje v 5. letih prodrli do meje vzhodne Indije. Kaj pa potem? to nij jasno. Mogoče da mislijo Rusi še na Indijo segati

in fanatične mohamedance proti Angležem revoltirati, ali pa, kar se Vambéry-u verjetneje zdi, da se Rusi samo zato v srednji Aziji utrdijo, da potem laže izvrše svoje namene na Bosporus in evropsko Turčijo. Angleži pa se zelo motijo, ako se zanašajo na svoje železnice, da po njih lahko cele armade vržejo proti Rusom; oni pozabijo, da je Angleško tisoče milj oddaljeno od Indije, Rusi pa imajo v bližnjem Kavkazu in ob kaspijskem morji neizmerne vojaške magazine. Trenotek odločbe se naglo bliža. Zato, kliče Vambéry, naj državnik Ogerskega že zdaj premišljujejo, da katastrofa ne bo našla njih domovine „nepripravljene.“

O **srbskih** vojnih pripravah trdi „N. F. P.“, da ima dokaze v rokah, iz katerih se razvidi, da Srbija neprenehoma pomnožuje svojo vojsko. Zlasti železniško vprašanje hoče kot povod smatrati, da si otrese tribut, katerega še zmirom dozdaj mora plačati turskemu suverenu. Srbski zastopnik v Carigradu mora baje turškega velikega vezirja vsaj enkrat vsak teden opominjati na obljube, od prejšnjega velikega vezirja Mithad paša storjene zaradi zveze turških s srbskimi železnicami. Sleje ali pozneje se mora rešiti ne samo srbsko, ampak vse jugoslovansko vprašanje.

Grof **Šuvalov**, predsednik 3. oddelka tajne policije v Petrogradu, se je 8. t. m. v London pripeljal in kakor „Pall Mall Gazette“ poroča, se je takoj po prihodu podal v Walmer-Castle, da z lord Granville-om konferira. Baje prišel direktno odposlan od cara, da zagotavlja angleški vladi najiskrenejšo prijateljstvo Rusije.

Dopisi.

Iz Šoštanj 8. januarja. [Izv. dop.] (Hranilnica ali posojilnica. — Učitelj zblaznel.) Naš okrajni odbor že več let namerava, okrajno hranilnico ali posojilnico ustanoviti. Že večkrat so posamezni okrajni zastopniki stavili predlog, naj po zgledu drugih okrajev tudi naš si osnuje zavod, od katerega nij dvombe, da ne bi prav dobro shajal. Šoštanski okraj se sme šteti med premožnejše, zlasti zdaj, ko trgovina z lesom daje lastnikom gozdov take svote v roke, kakor nikdar poprej. Ko bi tedaj tukaj imeli svojo posojilnico, bi jej ne manjkalo založnin, na drugo stran pa bi naši kmetje priliko imeli, svoj denar obrestonosno zalagati, med tem ko jim je predaleč ga nositi v Celje ali Slovenjgradec. Torej na noge, slavni okrajni odbor! ves okraj ti bode hvaležen, če energično se lotiš te stvari. — Učitelj v bližnji Paki je znorel, ker je baje pre-

več pretuhtaval in premišljeval novo metersko mero. —

Iz Postojne, 8. jan. [Izv. dop.] Beseda v tukajšni čitalnici na sv. treh kraljev dan izvršila se je prav dobro. — Oba kvarteta pela sta s krepkim vbranim glasom prav dobro. Je pa tudi gospodom in gospodičinam, ki so jih popevali, donela zaslužena pohvala od vseh strani. — Pa tudi šaloigro „Bog vas sprimi, kdaj pojedete domu?“ so naši vrli diletanti dobro predstavljali. Ni nehalo ploskanje poprej, dokler se nijso zopet na odru občinstvu pokazali. — Dvorana je bila natlačena od ljudstva, in več jih je moralo še v bližnjih sobah ostati. — To je očitni dokaz, da je naš narod za kazališčne igre vnet; naj bi se tedaj večkrat in pogostoma spravljale na oder. — Po besedi je bil ples, ki je trajal do petelinovega petja. Udeležilo se je taistega mnogo gospodov in naših krasotic. — Vse se je v lepem redu na splošno zadovoljnost izvršilo. — Zdaj pa še nekaj: Denes popoldan 50 minut čez eno čutili smo precej močan potres. Podzemeljsko bobnenje, ki je trajalo 4 do 5 sekund šlo je od juga proti severju. Precej je zaropotalo v omarah kjer je kuhinjska roba spravljena. Na prostem se je čulo kakor grom v daljavi. — Čudna prikazen je to o tako lepem spomladanskem dnevu, kajti od zime ni duha ni sluha.

Iz Idrije 7. jan. [Izv. dop.] Jako važno vprašanje gre pri nas od ust do ust, zarad odstavljenja gospoda Š. od rudarskega učenca — na delavca. Kaznovan je gospod Š. zarad svojega predloga, ki ga je on stavil v Čitalnici pri občnem zboru dne 22. dec. 1872: „Ali bi ne bilo mogoče čitalniškim udom, kateri so tudi v društvo nemčursko (Kazinoverein) vpisani, odstopiti iz tega nam nasprotnega društva?“ Kar je bil tudi jako vreden in važen predlog za nas Slovence. Ubogi mladenič in iskren narodnjak, namesto da bi bili njegov predlog z veseljem sprejeli, začeli so ga črtiti tako dolgo, da je naš nadzornik Lipold to reč bolj natančno izvedel; po pravici rečeno še veliko več kakor je res bilo. Začel se je hudovati nad njim in ga poklical 4. dan januarja ob četrtna 12, ravno ko so bili vsi c. rudarski uradniki pri sesiji nazoči. Reče gosp. Lipold gospodu Š.: „Vi ste menda pri občnem zboru v čitalnici to reč predlagali? Vi ste od denes naprej, kakor od rudniškega učenca odstavljeni, za-

liki pes zalaja in se ob enem začuje prestrašen krik ženskega glasa.

Eden strežajev psu zazvižga in žival pride mirna nazaj. A Tatenbah, ki je krik čul, obstane na potu in reče Gorniku:

„Pogledaj, kdo je v vinogradu. Kaj ima zdaj v njem delati. To bode kak tat. Ti premalo paziš. Glejte, da mi tega človeka privedete sem; pokažem vam, kako se kaznuje.“ Gornik in dva hlapca stopijo med trte in koga najdejo?

Namesto tatü, ki bi kazen zaslužil in dobiti imel, pride Gornikova Marjanica na videlo.

„Ah, krasno dete, kako je to v tej pusti rebri zraslo!“ pravi Tatenbah ves obveseljen.

Dva pa sta bila med grofovimi spremeljevalca, katerim ta prikazen nikakor nij godila: Ribelj in Gornik.

Marijanica je namreč hotela, nagnjena po svoji ženski zvedavosti, videti iz skriva-

lišča „hudobnega“ grofa in „spriden“ gosposki svet in morda tudi, da bi še enkrat videla svojega ljubega, in kako hodi v visoki družbi. Nesrečni pes jo je izdal. Tu stoji zdaj, osramočena, in tresoča se od straha. Nikogar si ne upa v lice pogledati.

„Čegava je ta dekle, stari?“ vpraša Tatenbah Gornika.

„Moja“, odgovori ta.

„Hči tvoja?“

„Da, gospod“, odgovori stari vinogradar.

„In zakaj nam je nijsi sinoči pokazal? — Pojdi sem dete, ne boj se,“ pravi grof, in ko se dekle z mesta ne gane, stopi on k njej in jej pogladi podbradek, da deklici šine rudečica preko ušes, Riblju pak se stisne pest za hrbtom.

„Čedno déklice, krasno, ne?“ obrne se Tatenbah k tovarišem. (Dalje prih.)

Star slovensk rokopis.

S politiko in z novinami sem za celi „saeculum“ za drugim človeštvom zunaj zidovja in različnih pregraj, ki nas ločujejo od „sveta.“ Sem namreč v prvem razredu črnih šol — to je — v deveti šoli, in še razen tega predzadnji po abc — moje ime se namreč začinja s sikavcem ali prav za prav s šikavcem —, in po tem takem tedaj dohajajo časniki v moje roke, ko je je vsa gospôda, po razredu in alfabetu više mene, izčitala. —

Dobil sem tedaj še le včeraj 351. štev. „Vaterlanda“ pod roké. Ker me je pa jezilo čitati politične reči, koje tako pozno dozvedam, in ker mi je v obče zanimljiv „listek“ ljubši, nego suboparen uvoden članek nekaterih časopisov, sem koj jel čitati spis pod debelo črto, pod naslovom: „Alte slavische Drucke auf der Kreisbibliothek zu Regensburg.“

rad vašega predloga! Vprašamo: ali je gosp. Lipold postavno kaznoval imenovanega? Ako je bila to postavna kazen, naj bi bil gospod Lipold pismeno dal gosp. Š., zakaj je odstavljen. Ali mar mislite g. Lipold, da je gospodu Š. mogoče samo v Idriji pošteno preživeti se? Pozor! Mladina slovenska, le pogum! Za narod in domovino, postavimo se, v najvišjih časih, čeravno nas tako silom potepati! Da bi vrli Slovanje lastno majko Slavo prisiljeni bili zatajiti, in v sužnost tujcem se podati!?

u. **Iz Solčave** 7. jan. [Izv. dopis.] Kakor povsod, čudimo se tudi pri nas letošnjemu vremenu. V jeseni so bile v našem kraju velike povodnje, in kdor naš kraj pozna, precej vé, kaj nam morejo velike plohe storiti. Po njivah, travnikih in pašnikih ne delajo ravno prevelike škode, ker je svet tak, da se ne splavi za lepa z vodo naraščajočo in ker večji del kmetije ležé visoko nad de-ročo Savinjo, razve kacij četirih in veččano. Pač pa so povodnje za nas oziroma na vnani svet in zvezo ž njim velikega in žalostnega pomena. Solčava je podobna natvornej trdnjavi iz koje peljajo samo tri poti, po katerih se mora za silo voziti: jedna na železno Kapljo, po katerej vozijo ogelj iz logarskega kota, jedna na Črno in jedna proti Ljubnu na Štajersko. Zadnja je najvažnejša ter pelja poleg Savinje za pešce, po savinjskem koritu in sedemnajskrat čez reko samo pa za voze. Iz Koroške dobivamo sol, iz Štajerske pa vino in to sta edina pridelka, koje Solčavani potrebujemo od inega sveta, a tudi tako važna, da bi nam brez nju ne bilo mogoče živeti. Če bi po solčavskih gorah i hribih rasla vinska trta in se našli solni zakladi, brigali bi se malo za tuje kraje, ker bi se s svojimi marljivimi rokami lahko preživeli, kar so tudi naši pradedje deloma storili, nepoznaje toliko potreb, kakor jih že poznamo malo okuženi potomci, med temi posebno vino.

Tuji, kateri po letu mnogobrojno in radovedno hodijo ogledavat naš jako romantični kraj — „Štajersko Švico“ — na kojoj smo ravno za to precej ponosni, pravijo radi, dospevši v praznikih k nam i vidé vseh devet krčem, za malo vasico ogromno število, prepolnenih: „Solčavan je skoraj po vsem uže Korošec, le to mu je od Štirca ostalo, da ga rad pije, — kar pa se nam nij čuditi,

celi teden po visokih hribih z najtežavnejim delom se mučičim, če si ob nedeljah po domače se sladkim Bizeljanom — duše privežemo.

Nijmo si torej bili v malih skrbah, ko so jesenski čas četiri velike povodnje zaporedi nastale in tako našim gospodom krčmarom zabranile, v pravem času napolniti si svoje kleti, ter se preskrbeti do prihodnjega poletja s kacimi dvajseti polovnjaki močnega Bizeljana, kar stori vsak oštirjaš, kateri hoče pri svojih pivcih kaj veljati; kajti rodom Solčavani so ponosni, ker so precej premožni, in v pijači jako zbirljivi ljudje, ki ne pijejo vsake deževnice, katera bi se jim ponujala. Tako nam je bilo prijetno vreme pred božičem sicer jako nenavadno, a jako ljubo, ker se je dereča Savinja potem toliko unesla, da smo se mogli za praznike in predpust preskrbeti s precej dobro, a silno drago kapljo ter se oteti bogu hvala ne lakote, ampak — žeje.

Iz Pasje vasi pri Kopru 7. jan. [Izv. dop.] Že večkrat sem čital v „Sl. Narodu“ dopise iz naše Istre, iz Černikala pri Kopru. Dopisnik razlaga, kako tamošnji kmetje, po nemarnem novce trosijo za streljanje v oblake in zvonjenje na nevihte. Ravno tisto vražo in nevednost tudi naš cerkovnik goji, ter za to vražo zahteva po bokalu vina od vsakega kmeta. Temu je največ kriv tukajšnji g. župnik, koji dotične vraže ne zatira temuč podpira. Dokler je bil tukaj pri nas vrli g. Benko za učitelja, si je jako prizadeval, te vraže kmetom iz glave iztrebiti. Pa žalibog je šel od nas na Goriško. Ž njim smo izgubili izvrstnega učitelja, neutrudljivega pevskega vodja, in za narodno omiko vnetega rodoljuba. Zdaj smo brez šole in naši poglavarji se še ne zmenijo, da bi razpisali službo učiteljevo! — Zdaj so tudi pri nas učiteljske plače povikšane. Kaj čakate torej g. Gregorič, lokalni šolski nadzornik, da ne razpišete službe učiteljeve? — Ne morem si kaj, da ne omenim tudi tukajšnjega župana g. Cepka, koji se je zmiraj kot narodnjak hlinil, prej predno smo ga za župana izvolili. — A zdaj z nobenim kmetom neče več slovensko govoriti; za tajnika je vzel nekega revčka iz Kopra, koji ne razumeje niti besedice slovenske. Kmetje koji ne razumemo italjanski si moremo tolmača plačevati. Bolje smo bili zadovoljni z gosp. Vidale-tom našim prednikom, koji je Furlan

po rodu, a si je vse prizadeval, z občinstvom slovensko govoriti. — Vi pa g. Cepak, nekdanji narodnjak, ki ste na Čubejskem taboru tretjo točko zagovarjali in obljubili, da kadar župan postanete, bode te izključljivo le v domačem slovenskem jeziku uradovali; je li to vaše ponašanje slovensko uradovanje? —

Nijmo nikdar mislili, da bode te tak odpadnik postali. Še vaš prednik g. Vidali, nij tako okrajnemu glavarju hrbet krivil kakor vi, in tako strastnega protivnika Slovenstva se nij kazal. — G. Cepak bodite si v svesti da kadar odslužite svoja tri leta županstva, bode te šli miši po svojem mlinu lovit, za župana pa nikdar več ne boste.

Domače stvari.

— (V ljubljanski čitalnici) je drevi prva plesna veselica v tem predpustu.

— (Na mariborskem učiteljskem pripravništvu) je 41 kandidatov, 29 Slovencev in 12 Nemcev, in vendar je učni jezik samo nemški. (Ni čuda, vsaj je še v slovenski Ljubljani na uč. pripravništvu, kjer so sami slovenski kandidatije ravno tako! Ur.)

— (Štirinajsta slovenska predstava) v deželnem gledališči bode v ponedeljek 13. januarja. Predstavljal se bode Raimundov „Zapravljivec“, čarobni igrokaz s petjem v 3 dejanjih v Ogrinčevi zna-nej dobree prestavi. Glavne naloge so skoraj vse ostale v rokah starim izkušnim igralnim močem. Prihodnji dve predstavi dramatičnega društva bode te potem v ponedeljek 20. in v nedeljo 26. januarja.

— („Slovenski učitelj“) se bode daval tudi dijakom samo za 2 gl. na leto (Čujemo, da je izbajanje tega lista popolnoma zagotovljeno, kajti naročilo se je na njega mnogo slov. učiteljev. Ur.)

— (Celovška čitalnica) napravi 12. t. m. veselico s sledečim programom: 1. „Domovina“, napev Nedvedov; pevski zbor. 2. „Novy rok“, deklamuje v poljskem jeziku g. J. R. 3. „Romantični čutje“, igra za glasovir in gosli. 4. „Byvali Čehove“, pevski zbor. 4. „Na goro“, samospev (g. B.) z glasovirom. 6. „Kdo je mar“, napev dr. Ipavčev; pevski zbor. 7. „Air Varie“ Periotov, za glasovir in gosli. 8. „Kdo je mar“, J. Koseski, deklamuje g. R—k. 9. „Potovanje po raznih deželah“, svira na glasoviru

Omenja se v tem spisu med drugim prav obširno tudi neka l. 1530 Karlu V. v Augsburgu kot občeznana „augsburska konfesija“ — se ve, da v nemškem originalu predložena stara knjiga pod dolgim naslovom: „Artikuli ili deli prave stare krstjanske vere, is svetoga pisma itd.“, ki je bila leta 1562 vodstvom našega rojaka Primoža Truberja „Creinerja“ v hrvatskem jeziku v Tubingi izišla, ki je posvečena saksonskima knezo-vojvodama, zaštitnikoma protestantizma, bratoma Joanu Frideriku in Joanu Viljelmju, ki je itd., kar je vse omenjeno v imenovanem spisu.

Rečeno pa je tudi v tem spisu, da ta eksemplar se nahaja ohranjen sedaj morda samó v bukvarnici regenburški, dunajski in morda več iztisov v vatikanu.

Da tedaj regenburškemu poročilecu veselje nekoliko ogrenim, — mi je povedati,

da se je našla ta knjiga tudi v bukvarnici našega slovenskega društva, ki je letos po — ne znam, kako dolgem — zimskem spanji spet oživel. Nikdo nij znal glagolitiče čitati, tudi jaz ne, ko sem dobil naglo knjigo v roke. Nijsem se dal ostrašiti, spomnil sem se „epigrafike“ in „diplomatike“, ki je imela pri hieroglifih in drugih najstarejših praskarijah in črkarijah tolik vspeh. Beseda „amen“ — sem si mislil — bo vendar-le v tej brezbožni protestantovski knjigi na koncu vsega pridjana; in tako poznaš že četiri pismenke. Res je takó; beseda „amen“ je natisnena prav posebej na koncu vse pisarije. Sedel sem cel dan nad to knjigo in h koncu dneva sem poznal vse pismenke v različnih variacijah, — in prepisujem sedaj — za kratak čas — ravno peti „artikul“. Naš eksemplar nij vezan, kakor regenburški v usnje, ampak prevlečen je z oslovskim mehkom ali pergamentom, na kojega je tiskan ali prav za

prav namalan z različnimi barvami latinski tekst z nemškimi pismenkami.

Regensburžan sicer pové, v kakovem narečji je knjiga pisana, a ne omeni nič o njenem jeziku, ki nij niti hrvatski niti slovenski; marveč nekakovo polunarečje med tema dvema, in sicer prav čisto, mehko in razumljivo, da se čudim, ko čitam tako čisto pisavo Truberjevo.

Tedaj tega zaklada iz jugoslovanske — reči smem — slovenske literature nemajo samo tri biblioteke celega sveta, kakor se dozdeva Regensburžanu, ampak ima ga tudi naša mala knjižnica; in to sem hotel naznaiti, ako si jo hoče kak slovensk jezikoslovec pogledati; z veseljem mu je ponujena, — saj nam tukaj leno leži; najboljšje bi pač bilo, da jo kupi kaka druga knjižnica, kojej tako redka knjiga več koristi.

V Celovci 6. januarja 1873.

J. R. Šégula, st. theol.

gospodična O. J. 10. „Svitoslav Zajček“, veseloigra. Osobe: Davorin g. B. Ivana, njegova hči gospa F. Stankovič g. K. Zajček g. T. Ferko g. F. Jakob g. J. — Po besedi bode ples. Odbor.

— (Profesorji) vseh kranjskih gimnazij so prosili za povikšano plačo, kakor so to storili profesorji skoro vseh drugih gimnazij.

— (Katoliško-politiško društvo) v Ljubljani je pri poslednjem občenem zboru med drugimi tudi g. dr. Razlag-a v odbor volilo.

— (Za učiteljico v Ljutomeru) je imenovana gospodična Ema Tomanova, Slovenka iz Ljubljane.

— (Nove šole) se bodo stavile v idrijski okolici: v Godoviču na Vojskem, pri Fari v Ledinah. Zadnji čas je že bil, da se je g. Ogrinec v Planini teh zapuščenih krajev spomnil.

— (Ljutomerske čitalnice poslednja veselica) bila je mnogo obiskovana od ljutomerskih tržanov in uradnikov; pogrešali pa so se kmetovalci iz okolice. Burka „Nevem“ se nij ravno dobro izvršila; uradnik Črne ni bil na svojem mestu. Sicer je bila vsa druga zabava prijetna in kratkočasna.

Razne vesti.

* (Dva uradnika) čeških listov J. Hrdlička in A. Tůma v Pragi sta izpuščena iz preiskovalnega zapora, v katerem sta bila 127 dni zaprta zaradi znane inseratne afere „Pol.“ in drugih čeških listov. V zaporu so še Skrejšovský 146. dan, Ružička in dr. J. Grégr. Nesrečni Vaclav Hodek pa je vsled zapora zblaznel in je bil 107. dan iz norišnice izpuščen. — Torej nekrivi, a tako dolgo zaprti!!

* (Žensko društvo „spolek“) v Frenštatu na Moravskem je po c. k. okrajnem glavarju razpuščen, ker je neki gojil revolucionarne (!) naklepe. Čibulka se piše ta previdni glavar, kateremu je gotovo kaka krasna Moravkinja v glavi učinila tako prekucijo, da zdaj v vsem lepem spolu vidi samo „revolucionarke.“

* (Čajkovski) znani poljski emigrant in romanopisec, ki je kot poturčen paša vojeval prej proti Rusom, izselil se je pretečeni mesec iz Carigrada v Rusijo, sprevidevši da je bilo njegovo sovraštvo do Rusije Slovanstvu škodljivo. Dobil je od Rusije amnestijo.

* (Italijanski kralj) Viktor Emanuel je bil v nevarnosti, umorjenim biti od neke 20 let stare deklice in sicer, kakor „Libertá“ trdi, iz verskega fanatizma. Deklica pa je svoj naklep razodela svojemu izpovedniku, kateri jo je iz Rima odpravil.

Poslano.

Odbor delavsko-bolniškega društva si šteje v dolžnost, svojo srčno zahvalo izreči vsem prijateljem delavskega stanu, kateri so po svojih velikodušnih darilih pripomagali, da je v društveno blagajnico priteklo 120 gold. čistega dohodka.

Ljubljana 6. januarja 1873.

Arko, predsednik odbora.

Opomenica.

(Iz u. L. Z. 8. in 9. jan. t. l.)

Eksekutivne dražbe: Posestvo Jan. Javornika v Malistariyasj, 2046 gld. 60 kr. 25. jan. v Ljubljani. — Pos. Fr. Šivca v Ganičah, 532 gld. 60 kr. 52. jan. v Ljubljani. — Pos. Mart. Nučiča v Pečah, 2055 gld. 60 kr. 25. jan. v Ljubljani. — Pos. M. Hudelleta v Knežini, 570 gld. 5. marca v Črnomlju. — Pos. Mih. Križmana v Seču, 2261 gld. 60 kr. 25. jan. v Ljubljani. — Pos. Mat. Mesajedca v Brunavasi, 1244 gld. 11. jan. v Velikih Laščah. — Posestvo Jan.

Hočevanja v Zagorici, 1220 gld. 11. jan. v Velikih Laščah. — Posestvo Iv. Tabora v Knežini, 700 gld. 31. jan. v Črnomlju. — Posestvo gosp. Fr. Zajca v Karlovškem predmestju v Ljubljani, 6000 gld. 20. jan. v Ljubljani.

Konkurzi: Služba vodje zemljiških knjig pri c. k. okr. sodnji v Kočevju z letno plačo 800 gld. vsakim načinom 700 gld. do 20. jan. — Pri c. k. mornarski sekciji državnega vojnega ministerstva se bode 31. jan. razpravljalo o ponudbah monture za c. k. marino.

Tujci.

10. januarja.

Europa: Vilhelm Tanšič iz Šmarja. — Pajk iz Maribora. — Dr. Dominkuš iz Maribora. — Dolinar iz Maribora. — Rapoc iz Maribora. — Wolič iz Mokronoga.

Pri Elefantu: Lajos iz Sibinja. — Sifferer iz Lukovic. — Gorišek iz Javorja. — Tooj iz Dunaja. — Schkutta iz Reke. — Lončav iz Dolenskega. — Kotnik iz Vrhnike. — Stern iz Zagorja.

Pri Maliču: Adler iz Dunaja. — Wistenfeld iz Dunaja. — Herman iz Dunaja. — Globočnik iz Železnikov. — Ankemius iz Tržiča. — Blohl iz Trsta. — Pferschitz iz Gradača.

Pri Zamorcu: Marija Majer iz Zgornega Dravberka. — Košir iz Notranjskega.

Umrli v Ljubljani

od 7. do 9. januarja 1873.

Marija Mlaker, šivilja, 22 l. na tuberkulozi. — Elis. Hribar, vdova, 56 l. na pljučni vodenici. — Kat. Ambrož, vdova, 56 l. na sušici. — Ant. Čadež, mostinar, 53 l. na pyemiji. — Mih. Kurnik, 3 1/4 na zadušnem kašlju. — Tom. Tom, berač, 57 l. na vodenici. — Ant. Mandel, zidar, 42 l. na vnetji možgan.

Plučna sušica je ozdravljiva!

dokazano v knjigi, katera je ravno kar v 8. natisu na dan prišla in katerej uže mnogotisočnovospomlad življenja zahvaljuje. Način lečenja je vsakterniku razumljivo popisan od M. Auerbach-a. Zdravljenje je prosto, stroški mali, povsod rabljivo, vseh radikal. Dobiva se na pošiljatev 1 talarja 5 sreb. grošev = 2 gl. = frank. 40 Cts. od (247—10)

J. V. Albert-u

München, Maximiliansstr. Nr. 37.

Dunajska borsa 10. januarja.

(Telegrafično poročilo „Slov. Naroda“.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	66 gld. 65 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	70 " 85 "
1860 drž. posojilo	102 " 75 "
London	108 " 65 "
Kreditne akcije	329 " — "
Akcije narodne banke	983 " — "
Napol.	8 " 66 "
C. k. cekini	— " — "
Srebro	106 " 65 "

Franc Kolmann

v Ljubljani

priporoča svojo obilno

zalogo steklenega

in

porcelanskega blaga

od najborniške do najfjniše bice.

Tam se nahaja

zaloga R. Difmar-jeve

fabrike petrolejskih lamp; cena ravno ista kakor v fabriki sami. Predajevalci dobodo popust.

Tudi se nahaja ondi

zaloga fabrike

zrcalov in pozlačenih okvirov

Karl grof Kinsky-evih

dedičev v Burgsteinu

dalje obilna

zaloga v olji malanih slik

v pozlačenih okvirih, koliko selanski slikarje toliko tudi svete podobe po čudovito nizkej ceni. Tudi se sprejemajo naročila za

križeva pota

kakor tudi za oltarske slike v različnih velikostih po najnižjih cenah.

Stanovitna zaloga

cerkvenih i salonskih lustrov.

Zapisniki cen, kakor tudi risarije na (5—2) zahtevanje.

Do sedaj nepreseženo!

Ces. in kralj.

pravo

izključ. privileg.

očiščeno

olje iz ribje masti

od

Viljema Maager-ja na Dunaji.

Od prvih medicinskih avtoritet preiskano, priporočeno in zapisano kot najčistejše, najboljše, najnaravnejše in priznato nauspešniše zdravilo za **bolezni v prsih in plučah**, za škrofulo, lišaj, gnojne bolečine, izpuške na koži, otekale bezgalke, slabotnost itd. se dobi pravo — steklenica à 1 gld. — ali v moji fabriški zalogi: Dunaj, Bäckerstrasse Nr. 12, ali v najbolj renomiranih lekarnah in specerijskih štacunah monarhije, tako med drugimi pri teh-le firmah: Maribor: J. D. Bankalarijeva vdova, A. W. König, lekar; Gradec: Ertl & Krepesch, D. Sigmund, M. Seiner, F. X. Seeger, trgovci, V. Grablowitz, lekar; Celje: F. Janesch, trg.; Judenburg: J. Postl, trg.; Celovec: Dr. P. Hauser-jevi dediči, A. Beinitz, F. Erwein, lek.; Ljubljana: Eggenbergerjeva vdova, Ot. Schenk, lek. P. Lassnik, M. Golob, trg.; Ptuj: G. Karagyena, A. E. Reithammer. (199—7)